

Teknik- og Miljøforvaltningen, Vand og VVM
Att: Thomas K. Iversen

Høringssvar om afgrænsning af miljøkonsekvensrapport for Valby Skybrudstunnel

Indsendt af Kgs. Enghave Lokaludvalg

Indledende om dette høringssvar - kilder, historik og kritik

Høringssvaret er formuleret af Kgs. Enghave lokaludvalgs (LU) By-miljøudvalg (BMU) og godkendt af LU d. 28. januar 2021. Svaret er formuleret på baggrund af bilagene til sagen på blivhoert.kk.dk og flere BMU-medlemmers deltagelse på informationsmøde om planerne for skybrudstunnellen, afholdt af Frederiksberg forsyning og HOFOR online via Teams d. 18. januar 2021 kl. 19-20.30. Der deltog 78 borgere i informationsmødet.

LU har også orienteret sig via lokale Facebookgrupper fx "Sydhavnsdebatten" (pt. 1700 medlemmer) og "Karens Minde akse" (gruppe for interesserede i skybrudsprojektet af samme navn med pt. 185 medlemmer). Vi har efter informationsmødet registreret, at mange borgere er bekymrede over projektets påvirkning på miljø og beboere i Sydhavnen. Borgerne giver også udtryk for frustration over at blive informeret så sent i beslutningsprocessen uden reel indflydelse på valg af løsninger. Vedrørende inddragelsen i forbindelse med selve høringen har vi forståelse for at corona-pandemien har gjort det svært at organisere borgermøder. Men det opleves som en stor mangel, at det ikke har været muligt at give sin mening til kende, så dette bør muliggøres ved fremtidige borgermøder. Vi har modtaget skriftlige svar fra HOFOR på spørgsmål, som LU har indsamlet – disse svar har vi videreformidlet.

Ud over disse kilder blev LU informeret om Skybrudsprojektet af en repræsentant for HOFOR på lokaludvalgsmøde d. 30. januar 2020. Det var første gang LU fik at vide, at et meget stort Skybrudsprojekts tunnelføring ville ende i Sydhavnen. Her var oplevelsen, at her kom der et projekt som allerede var besluttet – bare med to udmundingsmuligheder begge i Sydhavnen. Det var et noget andet projekt

29. januar 2021

Sagsnummer
2021-0018069

Dokumentnummer
2021-0018069-4

Sekretariatet for Vesterbro og
Kgs. Enghave Lokaludvalg
Lyrskovgade 4
1758 København V

EAN-nummer
5798009800275

www.kk.dk/lokaludvalg

end det vi tidligere havde forholdt os til: "Skybrudskonkretisering for København vest og Frederiksberg vest" der var til indledende høring i 2014.

Lokaludvalget protesterede efterfølgende over proces og beslutning - ud fra den viden udvalget på det tidspunkt kunne opspore om sagen (Se "Skybrudsprojekt ved Gåsebækrenden eller Enghave Kanal", brev til Teknik- og Miljøudvalget og Økonomiudvalget).

Ved at konvertere Skybrudsprojektet til at være et spildevandsteknisk projekt under HOFOR, som Teknik- og Miljøudvalget vedtog at gøre i december 2018, af grunde der virker fornuftige nok, har man tilsyneladende overladt til HOFOR at beslutte endelig rørføring og udmunding. Det har desværre resulteret i praktisk talt ingen borgerinddragelse eller politisk afstemning, siden det forslag til tunnelføring der blev godkendt af Borgerrepræsentationen den 28. marts 2019. Her var rørføringen langs Gl. Køge Landevej frem til Damhusåen. HOFORs ændring af placeringen af skybrudsprojektet til nu at munde ud ved Tippen i Sydhavnen har altså ikke været forelagt politisk før foreliggende høring. Og når projektet nu efter høringen forelægges Borgerrepræsentationen, bliver det med denne nye løsning med udmunding ved Enghave kanal UDEN at der præsenteres alternative løsninger til afstemning. Der er altså ikke mulighed for at stemme ja til en anden skybrudsløsning, og siden vi alle er enige om, at det er smart at skybrudssikre, vil man jo vægre sig for at stemme nej. Det er en lidt ufin finte og det er kritisabelt at så store anlægsprojekter besluttes på denne måde.

Høringsvaret skal læses på baggrund af denne kritik. Punkt 1 reflekterer kritikken direkte og de følgende punkter skitserer vigtigste fokuspunkter i VVM og tiltag, hvis projektet som frygtet lægges med udmunding ved Sydhavnstippen.

1. VVM skal belyse alternativ til anlægsløsning/-fase

Det planlagte projekt har meget store negative virkninger i Sydhavnen.

Byggeriet ved Gåsebækrenden vil i anlægsfasen give voldsomme støj- og trafikpåvirkninger for beboerne i HF Kalvebod og kolonihaverne i Musikbyen. Yderligere udgør vibrationerne en risiko for, at der sker varige skader på boligerne i HF Kalvebod.

Byggeriet ved Enghave Kanal påvirker naturområdet Tippen, som er det væsentligste rekreative naturområde i Sydhavnen og adgangen til Tippen vanskeliggøres. Byggepladsen ligger, hvor der er isfugle helt inderst i Enghave Kanal. Grønbroget tudse lever også i området og både den og Isfuglen er rødlistede arter. Da godsbanen blev anlagt i sin tid, fjernede man levesteder for blandt andet padder. Frøsrøerne i Valbyparken blev etableret som forsøg på kompensation - uden den store succes.

Derfor skal der i VVM-en ske en reel analyse af en alternativ løsning, hvor udløbet af Valby Skybrudstunnel bliver ved Damhusåen - som oprindeligt planlagt.

2. De mange byggeplaner skal koordineres

Sydhavnen er i øjeblikket påvirket af ekstremt mange byggeprojekter og Lokaludvalget frygter, at området ved Tippen og delvis også ved HF Kalvebod vil blive et mere end 10-årigt byggehelvede, når forskellige projekter kommer som perler på en snor.

Det enorme anlægstryk i Sydhavnen omfatter blandt andet det planlagte skybrudsprojekt "Karens Minde Aksen" fra Sjælør Boulevard ned gennem Karens Mindes grønne område til udløb ved Enghave Kanal, affredningen af Stejlepladsen ved Tippen og vedtaget byggeri af et stort boligkompleks dér. Derudover er der rigtigt mange anlægsprojekter i gang eller på vej i Sydhavnen, se bilag 1.

Derfor hjælper det ikke noget, at det bare er det sidste projekt, der skal undersøge "akkumulative effekter", som det blev oplyst på informationsmødet d. 19.1.21.

Derfor bør det planlagte anlæg ved Enghave Kanal byggeriet koordineres med anlæg af udløb fra skybrudsplanen for Karens Minde Aksen.

Derudover er Lokaludvalget blevet opmærksom på, at Bane Danmark planlægger en udvidelse af jernbanen med et eller to spor. Hvis projektet bliver aktuelt, kan det blive påvirket af byggeriet ved Enghave Kanal.

I VVM bør det undersøges om og sikres, at anlæg af skybrudstunnel ikke påvirker placeringen af de nye spor - så udvidelsen af jernbanen kræver inddragelse af arealer på nordsiden og dermed gør indhug i Haveforeningen Mozarts (helårsbeboelse) område.

Endelig mangler LU et overblik over, hvordan det samlede vandflow fra skybrud i fremtiden vil påvirke udløbet i Sydhavnen/Kalveboderne - og hvilke problemer, projekter og foranstaltninger vi kan forvente i fremtiden.

3. Natursikring og adgang til Sydhavnstippen i anlægsfasen

Sydhavnstippen er sydhavnernes skat, og mange borgere oplever, at Tippen er under pres, blandt andet på grund af affredningen af Stejlepladsen og det planlagte byggeri, som blev vedtaget uden hensyntagen til lokalområdet. Den nordlige del af Tippen er ikke fredet, noget der bruges som argument for at placere udløbet fra Skybrudstunnellen der. Derfor er vi meget bekymrede for det pres der lægges på Tippen, som Sydhavnen vil tage vare på - og mange er aktive i arbejdet med at pleje naturen og sikre biodiversiteten.

I VVM bør det undersøges, hvordan projektet påvirker dyrelivet, og i videst muligt omfang sikres, at det ikke kommer i

karambolage med dyrelivet. Anlæg af Valby skybrudstunnel skal ske med hensyn til dyrelivet lige som det skete ved anlæg af stranden i Valbyparken med anlægspauser i yngletiden, der hvor støj, støv og trafik ikke kan undgås.

Corona-pandemien har gjort det klart HVOR meget vi har brug for vores bynatur. Og mange i Sydhavnen er bekymrede over adgangen til Tippen under det planlagte anlægsarbejde. LU har for nylig indledt et samarbejde med Naturlegepladsen i Valbyparken om brug af Naturskolen som ligger ved anlægsprojektet for at øge tilgængeligheden for børn. Gåendes og cyklisters adgang må sikres. Ligeledes skal dyr fra Dyremarken kunne transporteres til og fra Tippen. Endelig gør vi opmærksom på, at børnene fra Børnenes Dyremark tit rider fra Karens Minde og ud på Tippen.

Derfor bør VVM'en redegøre for hvordan adgang fra Karens Minde-området til Naturskolen og Tippen sikres under anlægsperioden eller hvordan der på anden måde sikres let adgang for dyr og mennesker.

4. Trafikale forhold under anlægsfasen

Ved Tippen planlægges det at lave en kørevej parallelt med den eksisterende gang- og cykelsti – og med indgang til Tippen tæt på Fragtvej. Det er godt og vigtigt, at de bløde trafikanter holdes adskilt fra den tunge trafik til byggepladsen.

Derfor bør det sikres, at krydsningen fra stien over kørevejen og ind til Tippen udføres, så der er klart udsyn for cyklister, gående, børn til hest og arbejdskøretøjer. Det bør også sikres, at arbejdspladstrafikken afvikles langsomt og sikkert, så ulykker undgås.

På stykket fra indgangen til Tippen og langs Fragtvej op til Bådehavngade, mangler der en gang- og cykelsti. Allerede med den eksisterende trafik i dag, er det kaotisk og nogle gange utrygt og usikkert for cyklister og gående.

Derfor bør gang- og cykelstien forlænges fra Tippen og langs banen ved Fragtvej og op til krydset ved Bådehavngade.

5. Påvirkning af boligbebyggelse under anlægsfasen

HF Kalvebod (helårsbeboelse) ligger tæt på den planlagte byggeplads ved Gåsebækrenden og tunnelen bores under haveforeningen.

I VVM bør det analyseres om de mange vibrationer både fra byggepladsen og tunnelboring kan ødelægge bygningerne i HF Kalvebod.

Derudover vil der være støj, støv og trafik – som påvirker både HF Kalvebod og kolonihaverne i Musikbyen. Disse gener bør også undersøges og den giftige undergrund tages med i betragtning, Ud over at sikre en anlægsfase hvor gener og skader for lokale så vidt muligt undgås, bør VVM også kortlægge bæredygtigheden i selve

anlægsprojektet. Der bør tilstræbes mindst mulig miljøbelastning inkl. CO2-belastning i anlægsfasen (byggematerialer, grøn transport, mm).

6. Det færdige anlæg - genetablering natur og miljø

Der skal etableres en bygning i området. LU stiller som krav til denne bygning, at

- Den indpasses i naturområdet (arkitektonisk, valg af materialer, placering osv.)

Desuden ønsker lokaludvalget, at:

- Der etableres et toilet, som kan benyttes af Naturskolens brugere
- Der laves info-tavler om skybrudssikringen til at informere om projektet og skybrudssikring i København. Gerne suppleret med yderligere oplysningsmateriale, som evt. kan bruges af Naturskolen

Derudover bør det sikres, at der tages hensyn til Tippens natur og miljø ved genetableringen af området.

Etablering af området og anlægsbygningen bør i øvrigt ske i samråd med Tippen Syder, som er det partnerskab der står for naturpleje af Tippen og hvor både Kgs. Enghave Lokaludvalg og grundejeren By og Havn er medlemmer – sammen med Naturfredningsforeningen, Friluftsrådet og forskellige lokale aktører.

På vegne af Kgs. Enghave Lokaludvalg

Joan Røge
Formand